

Smilende alvor

Henning Kraggerud / Variation Suite for fiolin og cello

Henning Kraggerud, fiolin; **Sandra Lied Haga**, cello

Antonín Dvořák / Terzetto i C-dur, op.74

- I. Introduzione: Allegro ma non troppo
- II. Larghetto
- III. Scherzo: Vivace — Trio: Poco meno mosso
- IV. Tema con Variazioni

Camilla Kjøll, fiolin; **Guro Kleven Hagen**, fiolin; **Lars Anders Tomter**, bratsj

Johannes Brahms / Cello sonate nr. 2 i F-dur, op.99

- I. Allegro vivace
- II. Adagio affettuoso
- III. Allegro passionato
- IV. Allegro molto

Sandra Lied Haga, cello; **Marina Kan Selvik**, klaver

Wolfgang Amadeus Mozart / Divertimento i Ess-dur, k.563

- I. Allegro
- II. Adagio
- III. Menuetto (Allegretto)
- IV. Andante
- V. Menuetto (Allegretto)
- VI. Allegro

Guro Kleven Hagen, fiolin; **Lars Anders Tomter**, bratsj; **Sandra Lied Haga**, cello

Programmtaler av Ida Habbestad

Ser man stort på det, er livet et tema med variasjoner. De største livshendelsene følger samme syklus, årstidene har sin rytme, skjønt ingen vinter er nøyaktig lik den forrige. Det sies at korona-hamstringen i mars likner handlingsmønstre ved tidligere pandemier. Samtidig er det i møte med livets alvor menneskets altruisme kommer best til syne —det blir tydelig hvilken vennlighet vi kan by hverandre.

Musikken på denne konserten hilser til fenomener som gjentar seg - på stadig nye måter. Variasjonen som komposisjons prinsipp er i seg selv mangeartet; det rommer

brett her

verk med temaet som ostinat i bassen, så vel som verk der melodien repeteres med ulike ornamenter. Men kanskje oftest - i alle fall i denne rammen —rommer det verk hvor temaet får reise langt fra utgangspunktet.

Temaet i Henning Kraggeruds Variasjons suite for fiolin og cello er inspirert av ungarske Kodaly og hans Intermezzo for stryketrio. Suitens øvrige satser er små hyllester til tradisjonsdans og beveger seg gjennom hele Europa og mot Sør-Amerika, med Scherzoens balkaninspirerte 10/16-takt som mest vidløftig å stokke bena til.

Rytmiikk fra østeuropeisk tradisjon klinger også med i Terzetto i C-dur - også den har en leken Scherzo-sats. Samtidig finnes et alvor i verkets siste sats, hvor ti variasjoner springer ut av et tankefullt, nær fragmentarisk utsagn. Temaet dveler og stopper opp før de mange variasjonene bygger stadig nye reisverk. Da verket ble skrevet hadde D Dvořák sitt gjennombrudd i England, et viktig sådan, ettersom politiske forhold gjorde det vanskelig for komponisten å nå gjennom i tysktalende Europa.

I dette området hadde Dvořák imidlertid en støtte i Brahms, som banet vei for komponister han hadde tro på: Dvořák ble varmt anbefalt til det østerrikske statsstipendet, og introdusert for sin forlegger. Brahms' Cellosonate er skrevet året før Terzetto, men skiller seg fra den og det øvrige programmet i det den er uten variasjonssats. Men også dette verket bygger på å utvikle et tema - samt et intenst og heftig uttrykk fra cellisten, som gjorde at kritiker Hugo Wolf ved premieren stilte en rekke spørsmål; «Hva er musikk i dag, hva er harmoni, melodi, hva er rytme, form?»

Spørsmålene var kritiske - men i dag er det gjerne denne typen nysgjerrighet man ønsker at kunsten skal oppnå. Variasjonssatsen i Mozarts Divertimento i Ess-dur - ferdigstilt 100 år før midtstykkene i konserten - utfordrer også sin form. Satsen fletter tema og variasjoner sammen - første frase av temaet presenteres, deretter første frase i variasjonen, før tema og variasjon blir konkludert. Ikke før i nest siste sats brytes - og intensiveres - mønsteret med en fuge, med imitasjonen som byggestein.

Divertimento står for det lette og underholdende, slik man også har tolket deler av Mozarts musikk og personlighet. Men i nesten all sin virksomhet lyktes komponisten i å kombinere enkelhet og det repetitive med å bryte grenser, og peke mot dypt eksistensielle spørsmål under overflaten har en hel verden fått kjenne på hvordan det kan være å leve med begrenset nærkontakt til andre. Vi har sett hvordan en mikroorganisme kan få nesten ubegrenset makt.